

ماجرای تنبیه وهابیت بوسیله فتحعلی شاه

۲۰ آبان ۱۳۹۴ ساعت ۱۸:۲۲

وقتی خبر هولناک حمله وهابیان به کربلا به دربار ایران رسید، فتحعلی شاه به عنوان حاکم شیعه مذهب که علایق مذهبی هم از خود نشان می‌آورد، اسماعیل بیگ بیات را به نزد سلیمان پاشا والی بغداد فرستاد و از وی تنبیه وهابیان را خواستار شد.

فتحعلی شاه دومین شاه از دودمان قاجار بود که از ۱۲۱۲ تا ۱۲۵۰ ق. حکومت کرد. وی فرزند حسین‌قلی خان برادر جوانتر آغامحمدخان قاجار بود. پس از کشته شدن عمویش، فتحعلی شاه به پادشاهی رسید. لقب او سلطان صاحبقران بود چرا که بیش از بیست و پنج سال شاهی کرد (در آن روزگار ۲۵ سال را هم قرن می‌دانستند). نام اصلی فتحعلی، «خان بابا خان» بود ولی به هنگام تاجگذاری نام فتحعلی را که نام نیای خود فتحعلی خان قاجار بود برای خود برگزید.

در دوره حکومت وی وقایع و حوادث مهمی در سطح ایران و بین الملل رخ داد؛ از جمله جنگ‌های ایران و روس که به جدایی بخش‌های وسیعی از خاک ایران انجامید. در ذی الحجه ۱۲۱۶ ق. که اوایل حکومت فتحعلی شاه محسوب می‌شود، فرقه انحرافی وهابی در حمله‌ای وحشیانه به عتبات عالیات در عراق، قتل و غارت وسیعی انجام دادند و به ویژه حرم مطهر امام حسین (ع) و حضرت علی (ع) صدمه فراوان رسیده و بسیاری از مجاورین و زائران آن اماکن مقدس کشته شدند. وقتی این خبر هولناک به دربار ایران رسید، فتحعلی شاه به عنوان حاکم شیعه مذهب که علایق مذهبی شدیدی هم از خود نشان می‌آورد، اسماعیل بیگ بیات را به نزد سلیمان پاشا والی بغداد فرستاد و از وی تنبیه وهابیان را خواستار شد. سلیمان پاشا قول همکاری داد اما قبل از هر اقدامی درگذشت.

شاه قاجار حیدرخان شیرازی را در ۱۲۳۵ ق. به سفارت مصر اعزام نمود و طی نامه‌ای از محمد علی پاشا والی آنجا خواستار تنبیه وهابیان شد و در آن تهدید کرده بود که اگر به خواسته‌اش ترتیب اثر داده نشود، خود اقدام می‌کند. محمد علی پاشا والی مصر، یکی از سردارانش به نام ابراهیم پاشا را به سرکوبی وهابی‌ها فرستاد. او توانست عبدالله بن مسعود را دستگیر و به استانبول بیاورد که به دستور سلطان عثمانی به قتل رسید.

فتحعلی شاه برای تعمیر و بازسازی مراقد شریف عراق هم اقداماتی انجام داد. از جمله بعد از خرابی وهابی‌ها دستور داد طلاهایی که عمویش آقا محمدخان وقف کرده بود، برای طلاکاری حرم امام حسین (ع) روانه کربلا شود. این کار توسط محمد علی خان رئیس دیوان به همراهی دو هزار نفر از بلوچ‌ها انجام شد. این گروه وقتی به کربلا رسیدند، آن شهر را فاقد حصار و دیوار دفاعی

یافتند که در مقابل تهاجم دشمنان بیلحفاظ می نمود. در نتیجه با همکاری سید علی طباطبایی، صاحب ریاض حصاری بر دور شهر کشیدند. در این حصار که به همت کارگران و معماران بلوچ ساخته شد، شش دروازه تعبیه شده بود. علاوه بر این به دستور فتحعلی شاه صندوق حرم مطهر امام حسین (ع) که در حمله وهابی لها صدمه دیده بود، تعمیر شد و ایوان روضه مقدسه در سال ۱۲۳۲ق. به دستور یکی از همسران شاه طلاکاری شد. در همین سال طلاهای گنبد امام حسین (ع) که به علت عدم کیفیت جلای خود را از دست داده بود، به دستور فتحعلی شاه با طلاهای مرغوب از خزانه شاهی تعویض شد و با طلاهای قبلی، مراقد شریف کاظمین تذهیب شد.

فتحعلی شاه در روز ۱۹ جمادی الثانی ۱۲۵۰ هـ.ق، بعد از ۳۶ سال و ۸ ماه حکومت، در سن ۶۸ سالگی در شهر اصفهان چشم از جهان فرو بست. وی را پس از مرگ برای دفن به شهر قم منتقل کردند. گفته می شود که فتحعلی شاه ۱۵۸ همسر و ۲۶۰ فرزند داشته است.

منابع:

۱- میرخواند، روضه الصفا، تهران، اساطیر، ۱۳۸۰

۲- میرزا فضل الله شیرازی، تاریخ ذوالقرنین، تهران، کتابفروشی مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۰.

۳- محمد باقر مدرس، کربلا شهر حسین، تبریز، ۱۳۵۳.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/19600/شاه-فتحعلی-بوسیلہ-وہابیت-تنبیہ-ماجرای-۱۹۶۰>